

ligen, zou hij
lsche assuran-
at: die heden
Maar Chris-
alles of niets.
Hie! „Ik”, zegt
r genade iets.
Alles om mij-
dat — wordi

men ben, dan
vást. Want er
ezing”. En er
arde” woord:

diken, en het

het is muziek:
in zijn heili-

K. S.

EVEN

tuwe reeks) XVI

werd, trachtte
de plurifor-
id van over-
egd is, indien
„leer”, welke
worden aan-
auwing.

nader te ad-
de citaten vol-
rs-predikanten
leeren hadden
an afhankelijk
ten aanzien
onafwijsbare
in den broede
toogd hebben
innen wij ten
citaten zonder
d, waarin zij

het volgende

et. 1884, 355.

in 1834 werd
en gezet. Het
ie is daarover

leiding te Elber-

en te Elberfeld

ril 1885, 382.

land, twee drie
erkgenootschap-
s een geestelijke

alle plaatsen der
erscheiden, zich
art.

aming „geesto-
aatsten volzin
n onze eerste
n-interpretatie,
idhaaf?

le:

1888, No. 532.

eken we in onze
d tweemaal wel

van Eenig-

en onzicht-
goed geïnsti-

er ambten in
een bestuur
n officiële
kerkenorde vast-

is Woord, en
t, is een ware

Gods Woord,
stituueerd.

de Belijdenis in

alve te houden.
are kenteekenen
(als?) Instituut
en.

r sprake is van
in het Lichaam
eekt tijdelijk elk
valsch instituut.

Dat dit niet op het instituut, maar op de on-
zichtbare kerk slaat, blijkt: 1o. daaruit, dat er in
Art. 28 van de in Art. 27 omschrevene kerk staat:
„dewijl buiten dezelve geen zaligheid is”, wat geen enkel Calvinist van eenig instituut zal
beweren; en 2o. daaruit, dat ze over heel de wereld
verspreid is, wat van niet één Gereformeerd instituut
geldt.

Tegenover deze zichtbare kerk staat dan de onzicht-
bare kerk, waarvan vraag 54 van den Catechismus
handelt.....

Dit toch kan niet op het instituut en kan ook niet
op de zichtbare kerk slaan, daar men uit de zichtbare
kerk met zijn dood uittreedt, en er niet eeuwig
een lidmaat van kan blijven.

Zoo hebben we dus de vier definities van de For-
muleren.

Van de onzichtbare kerk in vraag 54 van den
Catechismus.

Van de zichtbare kerk in Art. 27 van de Belijdenis.

Van de ware geïnstitueerde in Art. 29.

En van de valsche geïnstitueerde kerk in Art. 29.

Eerst wie op dit verschil let, is in staat de leer
onzer Formuleren over de kerk te verstaan.

Hierbij tekenen wij aan, dat, gelijk reeds ge-
bleken is, wij het met deze beschouwing niet eens
zijn wat betreft het abstraheren van de zicht-
bare en de onzichtbare kerk. Maar het is ons
thans daarom niet te doen. Er valt weer veel
tegenover dit alles op te merken en te onthouden,
wanneer men let op volgend citaat:

Traktaat Ref., 32.

Niets hoeft dus afgedaan of toegevoegd aan de om-
schrijving door onze vaders van de kerke Christi
gegeven, t.w. „dat ze is Heilige Geest” een
omschrijving die evengoed van de onzichtbare als voor
de zichtbare gestalte der kerk doorgaat, en dus zo-
wel voor elke plaatselijke kerk geldt als voor de kerk
in het algemeen.

Vervolgens teekent onze predikant-lezer aan:

Oct. Nov. 1888.

No. 565, 566, 567. Tegen Gravemeijer over Calvin,
juist over Inst. 4-1-7 enz., TEGEN de gedachten, ont-
wikkeld door prof. HEPP in zijn artikel (zichtbare
kerk); ofschoon in andere opzichten minder juist.

Daarna lichte men op de volgende uitspraken:

No. 678.

Beuker beweert dat de Herv. Kerk een valsche kerk
is. „Een uitdrukking, die we niet overnemen, omdat
een „valsche kerk” nog altoos veel meer van een we-
zenlijke kerk heeft dan de „Ned. Herv. Kerk”, die
voor ons besef veelmeer als „schijnkerk” dient te worden
bestempeld”.

No. 687.

Een wezenlijke kerk is de kerk, die God veror-
dineerde en instelde. De valsche kerk is een kerk,
die zich geheel als de echte kerk poogt voor te doen,
maar u bedriegt. De tegen-kerk is een inrichting, die
niets op een kerk lijkt, maar zich in de plaats van
de kerk poogt te stellen. En de schijnkerk ziet er
wel als een kerk uit, maar doelt op heel iets anders.

Bij dit laatste citaat teekent onze correspon-
dent aan als een opmerking zijnerzijds:

Dit art. is zeer interessant. Correlaat zijn: Pseudo
Christus — Pseudo Kerk — Anti-Christus — Tegen
Kerk — Ceno-Christus — Schijn Kerk.

Tot zoover dan onze citatenreeks. Op geen
enkele bijzonderheid gaan wij verder in. Bijzondere
waarde hechten wij er niet aan, want we zijn
ons natuurlijk er van bewust, dat citaten-bundelen
geen wetenschap is, en dat men vrijwel iedereen
op deze manier met zichzelf kan laten strijden.

Maar wij herhalen het nog eens — na al het
voorgaande kan bij wijze van toevoegsel dit
citatenlijstje zijn dienst-ten-overvloede nog wel
doen. Zelfs, als men let op de jaartallen.

Voor deze week volstaan wij hiermede.

K. S.

Psalmen van Willem de Mérode.

Bij den uitgever G. F. Callenbach te Nijkerk
is verschenen een bundel van 30 Psalmen van
Willem de Mérode. Men zal verstaan, dat wij
voor het kerkelijk leven ook met belang-
stelling van dezen bundel kennis genomen hebben.
Er is al vaak gesproken over onze psalm-berij-
ming. En dat deze niet deugt, werd ettelijke malen
aangewezen. Herhaaldelijk is echter opgemerkt, dat
wij „de mannen niet hebben, welke voor een
nieuwe berijming noodig zijn”. Voor zoover men
daar onder verstaat, dat men het niet wachten
moet van onze christelijke litteratoren, en dat
men dus niet er op rekenen moet, dat op een
goeden dag van de pen van een van hen een
complete bundel van 150 „berijmingen” kant en
klaar op onze tafel gelegd wordt, ben ik het
er mee eens. Al was het alleen maar om deze
reden, dat hier zooveel exegetische moeilijkheden
zijn, dat litteratoren het niet kunnen zonder theo-
logen.

Maar staat echter tegenover, dat theologen het
ook niet kunnen zonder litteratoren. En dat dus
heel de blijvende gemeenschap in dezen heeft
mee te werken.

Dat nu inderdaad litteratoren veel kunnen, moge
uit dezen bundel van De Mérode blijken. Dat
ze het ook niet alleen afkunnen is den theoloog
uit dezen bundel eveneens duidelijk. Maar van-
wege onze blijdschap zwijgen wij daarover, om
alleen te wijzen op de in het oog springende
voordeelen van De Mérode's werk. Een enkel
voorbeeld mogen we ons hier te citeeren ver-

oorloven. Prof. Noordtjij vertaalde Psalm 141:6
aldus:

Zelfs als hun rechters mij langs de rots naar
beneden werpen,
mogen zij hooren, dat mijne woorden lieflijk zijn.

De Mérode geeft dit als volgt weer:

Zelf als ik van de rots terneder word gestort,
Zij nog mijn spreuk tot hen met lieflijkheid omgord.
Voor hen rijst mijn gebed om reiniging van 't kwade.
Ik bid voor hen en mij, o God, om Uw genade.

Prof. Noordtjij vertaalde den aanhef van
Psalm 73 als volgt:

Waarlijk, goed is God voor den oprechte,
God voor de reinen van harte!
Toch waren bijna mijn voeten gestruikeld,
Waren bijkans mijne schreden uitgeleden!

De Mérode toont ook hier, de betere vertaling
te kennen, want bij hem lezen we:

God is barmhartig voor de oprechten,
Den reinen harten is Hij goed.
O God, behoort ik tot de slechten?
Haast uitgeschoten was mijn voet.
Ik struikelde en ware uitgeleden,
Als Gij mijn val niet had gestuit.

Prof. Noordtjij vertaalt Psalm 22:30 en 31 (men
legge eens eerst ter vergelijking de Statenvertaling
en de gebruikelijke psalmberijming zich voor oogen)
als volgt:

Slechts voor Hem zullen zich nederbuigen alle grooten
der aarde,
voor Hem zich krommen allen, die in het stof nederdalen.
Wiens spie voor Hem leeft, diens zaad zal Hem dienen.
Men sprek van den Heere aan het komend geslacht.

De Mérode geeft deze passage als volgt weer:

..... de scheps'len worden weder stof,
Maar die zijn gunst en goedheid heeft genoten,
Verheft zijn grootheid in zijn heilig hof.

Dat 's hij, die leeft, omdat God leven geeft.
Hij zal verheugd zijn kind'ren onderwijzen
Hoe goed de Heer is....

Psalm 123:2 wordt door Prof. Noordtjij aldus
vertaald:

Zie, als der dienstknechten oogen
gericht zijn op huns heeren hand,
als de oogen der dienstmaagd
gericht zijn op de hand harer vrouw,
zoo zijn onze oogen gericht op den Heere, onzen God,
totdat Hij ons genadig zij.

Dat deze vertaling uitgaat van een heel andere
tekst-opvatting dan doorgaans bij ons en bij vele
onzer organisten (de tremolo!) leeft, blijkt uit Prof.
Noordtjij's exegese. Hij zegt er dit van:

„Daarbij voelt de dichter zichzelf en zijn volk
als dienstknechten en dienstmaagden. De heer des
huizes is toornig op zijn knechten, die in gebreke
zijn gebleven of zijn bevelen hebben veronacht-
zaamd. Dreigend spreekt hij hun aan. Reeds grijpt
zijn hand naar den geesel om de nalatigen gevoelig
te straffen. Zal de slag neerkomen? Met angstige
spanning volgen de slaven iedere beweging van
hun heer. Hun gansche houding teekent onder-
danigheid; de blik van hun oog spreekt van bede
om vergeving; alles in hen roept om genade.”

Men lichte nu na deze paraphrase op de ver-
taling van De Mérode:

Ik hef tot U, die in den hemel troont,
Mijn oogen, Heer, die straft en loont,
Een slaaf wacht slagen van zijn heer of vrede,
Als hij heeft overtreden,
En een slavin durft haar vertoornde vrouwe
Slechts weenend te aanschouwen.
Zoo wacht ik, schuldig, van mijn God
Nog een genadig lot.

Genadig sla, genadig sla uw hand;
Wij zijn tot een verachting in het land.

Men zal gemerkt hebben, dat ik, om niet op
het terrein van Dr Tazelaar te komen, hier alleen
gesproken heb over de uit exegetisch oog-
punt ons bekorende passages. Misschien mogen
we ook nog een voorbeeld aangeven van de uit
een oogpunt van woordkunst tot dankbaarheid
stemmende bewerkingen. We kiezen het eerste
couplet van Psalm 2:

De drom der volk'ren mort en murmureert.
De natien bedenken 't d'le dingen.
De vorsten, allen tegen God gekoerd,
De koningen in hun vergaderingen
Verstouten zich in blinde woede, en steken
Den Heer en zijn Gezalfde naar de kroon.
Zij dreigen bond zijn banden te verbreken
En weg te sling'ren 't juk van zijnen Zoon.

Meer mogen we niet citeeren.

Maar het gezegde is, dunkt ons, genoeg, om
voor het werk van De Mérode de belangstelling
te vragen van allen, die ook de zaak van de
psalm-berijming nog dragen op het hart, en voor
de toekomst nog op eenig licht in dezen hopen
voor de kerk.

K. S.

Meehelpen voor evangelisatie door de pers.

In Amsterdam-Oost is de wakkere evangelisatie-
commissie er over bezig geweest, hoe zij een radio-
uitzending (evangelisatie), die op 13 April is voor-
genomen, op de meest doeltreffende wijze kan
bekend maken aan degenen, voor wie

zij bestemd is. De commissie vroeg mij, mee
te helpen, dat de middelen, waarover zij voor dit
alleszins loffelijk streven de beschikking zoekt
te krijgen, haar kunnen toekomen. Zij zond mij
daartoe een circulaire, welke ik niet in deze
rubriek opnemen kan, maar die ik graag heb
doorgezonden naar de drukkerij ter opname onder
„Kerknieuws”. Daarheen verwijs ik. De com-
missie merkt in haar brief zeer terecht op, dat
het artikel van Dr Tazelaar Sr, in ons nummer
van 15 Februari, voor haar al zeer actueel ge-
weest is, omdat door haar juist in de door Dr
Tazelaar aangegeven richting een besluit genomen
was. Omtrent den inhoud van het besluit licht de
circulaire, onder „Kerknieuws” opgenomen, nader
in. Wij verblijden ons, dat de gedachte van Dr
Tazelaar zoo gereede instemming vond, en willen
met allen aandrang verzoeken, dat men de ijverige
commissie helpe op de door haar aangegeven
wijze.

K. S.

**De orde der getrouwe getuigen van den komenden
Christus.**

Ons werd ter recensie gezonden een geschrift
onder den hierboven vermelde titel. Een uitgever
wordt niet vermeld. De hoofdleder der orde is
Baron van Lynden van Horstwaarde, Huize Bosch-
wijk, Soestdijk. Het geschriftje bevat 54 blad-
zijden. In het voorwoord van den hoofdleder wordt
medegedeeld, dat de orde ontstaan is als gevolg
van een oproep door schrijver eenige maanden
geleden gepubliceerd, en gericht tot de Protes-
tantsche Christenheid, om te komen tot een inter-
kerkelijke gebeds- en geloofsgemeenschap ter be-
strijding van de verwording in de wereld door
het materialistische egoïsme.

Deze oproep was aanleiding dat in November
enkele personen te Emmen bijeen gekomen zijn,
en daar hebben besloten tot de stichting van de
orde, bovenvermeld.

De „openlijke kondschap van het orde-bestuur”
begint met de mededeeling, dat men in twee wo-
orden kan zeggen wat men wil: „open kaart en
klare wijn”.

Welnu, wij willen trachten ook onzerzijds beide
te geven; het is ons door de Orde immers ge-
vraagd? Wij moeten dan uitspreken, dat ons
de orde machteloos lijkt, wij zij uitgaat, niet
van „een” verkeerd beginsel, maar in werkelijk-
heid van „het” verkeerde beginsel, dat der prak-
tische beginselloosheid. Dat blijkt reeds uit het
feit, dat men een eind gemaakt wil zien aan het
„afschuwelijk spel”, dat er „in de politiek met
ons allerheiligste geloof, en in de heilige aposto-
lische kerk met de politiek gespeeld wordt”. Wij
gelooven niet, dat deze orde hiertegen iets zal
doen. Wij gelooven alleen maar, dat er onder de
leiders zijn, die dit spel huns ondanks aanwak-
keren en bemoedigen. Wij zijn nog niet ver-
geten dat de reeds genoemde hoofdleder den
oproep, dien hij hier zelf heeft vermeld, heeft
gemaakt tot een soort van aanbeveling van de
N. S. B. en deze N. S. B. verloochent offi-
cieel de waarheid van diezelfde geloofsbelijdenis
van Nicea, waarop hier deze ordeleden zich hebben
gebaseerd. De N. S. B. gaat er rechtstreeks tegen
in en is een van de krachtigste organen om het
christendom van zijn kracht te berooven. Men
wil hier strijden tegen een onwaardig spel, maar in
feite strijdt men tegen den geboden ernstigen
arbeid, dien ons God in kerk en politiek en in vele
andere kringen op de hand gezet heeft. Het enkele
feit reeds, dat men hier „geestelijken”, die
functionarissen van de orde zijn, bij voorbaat
verbieden wil, politieke functies te vervullen,
bewijst dat men het geestelijk leven verbastert,
machteloos maakt, en het tegendeel doet zijn van
de breede, het gansche leven omspannende ge-
hoorzaamheid.

Trefen wij voorts nog onder de leiders namen
aan van menschen, die de geloofsbelijdenis van
Nicea mede hebben helpen ondermijnen door theo-
rieën aan te prijzen, welke rechtsdraads er tegen in
gaan (b.v. het Barthianisme), dan strookt dit wel
met de o.i. onjuiste bewering van deze orde-
broeders, dat het „rationalistisch” is, te staan
op een uitgesproken dogmatisch kerkelijken grond-
slag; maar dan strookt het volstrekt niet met de
eischen van gehoorzaamheid, noch ook met het
klimaat, waarin de belijdenis van Nicea is ge-
groeid en vastgesteld.

Dat de schrijvers teruggaan naar een belijdenis
van de vierde eeuw is ons bezwaar niet. Wat
ons betreft, gelooven wij, dat er in de wereld al een
massa gewonnen zou zijn, als alle menschen eens
eerlijk de twaalf artikelen geloofden. Maar ons
bezwaar is, dat men deze belijdenis van Nicea
thans omgeeft met een verheerlijking van theo-
rieën, b.v. inzake scheiding van „geestelijke”
functies en politiek leven, welke theorieën, indien
zij in de vierde eeuw hadden erkenning gevonden,
de opstelling van de belijdenis van Nicea radicaal zouden verhinderd
hebben.

En als men dan de schrijvers hoort spreken
over oecumenisch christendom, dan kunnen wij niet
anders dan de beweging machteloos noemen. Want
het oecumenisch christendom zelf heeft wel anders
gedacht dan deze conferentiegangers.

K. S.